

Praktikova razmišljaja o gledališki umetnosti v knjižni obliki – Mile Korun, Biti z igro.

Stik

ANDREJ JAKLIČ; FOTO IGOR MODIČ

Že po nekaj prebranih vrsticah najnovejšega pisanja Mileta Koruna, doajena slovenskih gledaliških ustvarjalcev, režiserjev pa še posebej, se mi je pred očmi izrisal prizor iz njegove uprizoritve drame Ingmarja Bergmana Prizori iz zakonskega življenja. Na Mali sceni Mestnega gledališča ljubljanskega sta se Boris Ostan in Bernarda Oman prepričljivo »borila« z na prvi pogled prej omejujočo kot navdihujočo scenografijo. Bila sta v nekakšnem labirintu, ki jima je segal vsaj do bokov (mogoče več ali pač manj, spomin sliko pači po svoje). Ves čas so se njune poti približevale, zelo redko povsem prepletle. Vedno je zmanjkalo tisto nekaj, uspelo se jima je zgolj dotakniti, pa še to le za kratek hip. Prizor z nadaljnjim branjem ni hotel izginiti in se je tako nazadnje sam vzpostavil kot vrnil za povzetek splošnega vtisa zadnje izdaje Knjižnice MGL Biti z igro avtorja Mileta Koruna. Če že sploh, a se pri tem ogromno tvega, potem je temeljna misel pisanja (spraševanja) Mileta Koruna iskanje stika. Lahko je ustvarjalni, filozofski ..., gre za stik, ki osmišlja človekovo bivanje in obstajanje v svetu.

Skozi poglavja vprašanja, predstava, gledalec, režiser in igravec Mile Korun odpira probleme tako na ravni gledališke umetnosti kakor temeljne bivanjske dileme. Gledališka stroka je v vsaki načeti temi presežena oziroma se njena izhodišča vzpostavljajo kot vstop v miselne konstrukte, ki trčijo z vprašanji sveta, njegovega bistva, elementarnih človekovih iskanj in hotenj, ki se praviloma iztekajo v željo po

transcendenci. Ki se, kot sam pravi, izteče v: »Misliti nič. Vedeti nič. Slišati nič. Videti nič ... Samo biti. Biti tu.«

Pisanje je sistematično jasno in čisto, ves čas izredno dosledno, tudi neizprosno do sebe. S preseganjem aktualnih trendov in teženju k bistvenemu potrjuje, da zanj gledališče nima stilne oznake ali časovnega oklepaja. Ne hlepi po odgovoru za vsako ceno, prej zgolj odpira vprašanja. Kar seveda pomeni, da nagovarja vztrajnega bralca, pripravljenega na lastno iskanje zgolj nastavljenih odgovorov. Za bralca velja enako kot za gledalca, za katerega pravi, da šele »s svojo percepcijo, s tem da vključi tisto, kar mu prinaša in ponuja predstava v strukturo mišljenja in doživljanja, ustvari prostor transcendence«.

To pa počne na videz skrajno enostavno, mogoče tudi zaradi asketskega sloga pisanja, predvsem pa zaradi ves čas navzočega dejstva, da se zaveda, kam ga tok misli tudi odnaša. Pa čeprav se velikokrat znajde pred zaprtimi vrati vprašanj, ki ne prinašajo nobenih odgovorov, ampak le čudenje nad lastno opravljeno potjo. Avtor ni prav nič pokroviteljski, prej tenkočuten in nežno prisluškujoč.

»Čudežno« pa se »ujame« v vedno isto zanko. Naj gre za igralca, gledalca ali režiserja, vedno se njihovo delo izteče v nič. Njihov pogled, tudi ko je neverjetno oster in prodoren, je na koncu vedno poražen, vendar se ta poraz spleča zaradi redkih trenutkov zapolnenosti sveta, osmišljenosti. Kot pravi povsem na koncu zadnjega poglavja: »Doživljam paradoks teatra, pomišljam namreč, da je igralčeva igra resnična,

nemara najbolj resnična tedaj, ko ni občinstva. Ko je igra sama svoja ... Ko je igra samo igralčeva. Ko je igra za nič.«

Teme obravnavanih poglavij so hkrati tudi bistveni fraktali gledališke dejavnosti, s katerimi se srečuje vsak ustvarjalec. Deseletja izkušeni, strnjeni v gosto pisanih straneh, so tudi kot temeljno berilo vseh, ki jih gledališče zanima s te ali z druge strani odra. Mogoče predrzna izjava, pa vendar; če je Dramaturški vademekum Vladimirja

Pisanje potrjuje, da zanj gledališče nima stilne oznake ali časovnega oklepaja.

Kralja eno ključnih debel slovenske teatrologije, potem je Biti z igro njegov sadež in listje obenem. Dramaturški vademekum kot zakodirana esenca prakse, Biti z igro kot elementaren premislek, ki se postavlja nasproti vsakemu gledališkemu poskusu ali je njegovo izhodišče.

Biti z igro zahteva in kliče po kritičnem soočenju z drugimi mnenji. Ne nazadnje o lastnih mislih na več mestih podvomi tudi sam avtor. Zanj je namreč ključno, da »svet s svojim omrežjem tekstov človeka ves čas izziva in ga sprašuje in človek se odziva in odgovarja. Kakor ve in zna ... Celo kadar spi. In je videti, da svetu ne more ubežati. Da ne more s prepaha. Razen v grob, kot reče Hamlet.«

